

Ба Шӯрои диссертационии
6D.KOA-079-и назди Институти
фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба
номи А.Баҳоваддинови Академияи
миллии илмҳои Тоҷикистон, (734025,
ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 33)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар мавзӯи «Ҳамкорӣҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ: инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ пешниҳод шудааст.

Самти сиёсати хориҷии давлатҳои Осиёи Марказӣ низ тағйироти ҷиддиро аз сар гузаронидааст. Барқарор кардани муносибатҳо бо Русия, Чин, ИМА, кишварҳои аврупоӣ ва дигар субъектҳои минтақавӣ вазифаи аввалиндараҷаи сиёсати хориҷӣ гардид. Осиёи Марказӣ ба арсаи рақобати геополитикӣ табдил ёфт, ки дар он манфиатҳои қудратҳои гуногуни ҷаҳонӣ бо ҳам мепайванданд. Бо вучуди фарқиятҳо дар системаҳои сиёсӣ ва суръати ислоҳот, давлатҳои Осиёи Марказӣ бо мушкилоти умумӣ рӯ ба рӯ шуданд. Таҳкими давлатдорӣ, таъмини амнияти миллӣ, мубориза бо экстремизм ва терроризм, инчунин ҳалли мушкилоти иҷтимоӣ-иқтисодӣ барои ҳукуматҳои кишварҳои минтақа вазифаи аввалиндараҷа гардиданд.

Кишварҳои Осиёи Марказӣ пас аз ба даст овардани соҳибистиқлолӣ бо як қатор мушкилоти ба ҳам алоқаманд рӯ ба рӯ шуданд. Ҳалли бомуваффақияти ин мушкилот аз ҳукуматҳо банақшагирии стратегӣ, идоракунии самаранок, ҳамкорӣ байналмилалӣ ва иштироки фаъоли ҷомеаи шаҳрвандиро талаб мекард. Яке аз мушкилоти асосӣ бунёди

институтҳои демократӣ ва таъмини суботи сиёсӣ буд. Дар шароити набудани анъанаҳои устувори демократӣ ва институтҳои қавии ҷомеаи шаҳрвандӣ, давлатҳои нав бо хатари ноустувории системаи сиёсӣ рӯ ба рӯ шуданд. Таҳияи конституцияҳо, баргузории интихобот ва ташкили низоми мустақили судӣ қадамҳои муҳим буданд, аммо татбиқи самараноки онҳо вақт, захираҳо ва иродаи сиёсиро талаб мекард. Мушкилоти иҷтимоию иқтисодӣ ба рушди кишварҳои Осиёи Марказӣ низ таъсири назаррас расонданд. Гузариш ба иқтисоди бозорӣ бо афзоиши нобаробарӣ, бекорӣ ва ташаннуҷи иҷтимоӣ ҳамроҳ буд. Зарурати ҷалби сармоягузории хориҷӣ ва рушди тиҷорати хурду миёна барои ҳукуматҳо вазифаи аввалиндараҷа гардид. Маориф, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ инчунин ислоҳот ва сармоягузорию барои таъмини неқӯаҳволии аҳоли талаб мекарданд. Масъалаҳои ҳувияти миллӣ ва муносибатҳои байниэтниқӣ боз як ҷанбаи муҳими рушди кишварҳои Осиёи Марказӣ буданд. Дар шароити ҳаёати бисёрмиллатӣ ва мероси мураккаби таърихӣ, таҳияи сиёсатҳои фарогир, ки ба таҳкими ваҳдати миллӣ ва пешгирии низоъҳо мусоидат мекунанд, зарур буд. Таваҷҷуҳ ба забонҳо ва фарҳангҳои миллӣ, рушди маориф ва пешбурди таҳаммулпазирӣ дар ташаккули ҳувияти муосири миллӣ нақши муҳим бозиданд.

Воқеияти геосиёсии минтақаи Осиёи Марказӣ ва амнияти минтақавӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсири мураккаб ва гуногунҷанба дорад. Муқовимати бомуваффақияти таҳдидҳо ва ҷолишҳои дар минтақа ба миён омада равиши ҳамаҷонибаро дар бар мегирад, ки чораҳои дипломатӣ, иқтисодӣ, низомӣ ва иттилоотиро дар бар мегирад, инчунин иштироки фаъол дар ташаббусҳои минтақавӣ ва байналмилалӣ, ки ба таҳкими сулҳу субот нигаронида шудаанд, хеле муҳим мебошад.

Муаллиф дар автореферат кӯшиш намудааст, ки фишурдаи рисолаҳо ба таври мукаммал пешниҳод намояд. Дақиқ будани маълумот, истифодаи сарчашмаҳои расмӣ, кофӣ будани ҳаҷми маводи таҳқиқотӣ, коркарди натиҷаи таҳқиқот ва ҳаҷми интишорот эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқотро таъмин мекунанд.

Ҳамин тариқ, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсияи номзоди Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар мавзӯи “Ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф” дар он аст, ки дар он масъалаи муҳимми ҷомеаи муосир мавриди баррасӣ қарор гирифта, доир ба шарҳу тавзеҳи он дидгоҳи муфасссал оварда шудааст.

Мазмун ва мундариҷаи автореферати диссертатсия ва методҳои истифодагардидаи он пурра ба талаботи пешниҳоднамудаи корҳои илмӣ дар мавриди дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илм мувофиқ буда, барои дарёфт намудани дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04 - Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ ба ҳимоя тавсия карда мешавад.

Муқариз:

Мудирӣ кафедраи сиёсатшиносӣ

ва муносибатҳои байналхалқӣ

профессор

Саидов А.С

Имзои А.С. Саидов-ро тасдиқ мекунам:

сардори шуъбаи кадрҳо ва корҳои

махсуси ДДБ ба номи Носири Хусрав

Исозода Т.И

23.10.25